

MAJ
17 P. Kv. - Paškali
18 S. Kv. - Teodot m.
19 N. Sveta Trojica
20 P. Bernardina
21 T. Feliks
22 S. Julija, dev.
23 C. Rešnje Telo
25 P. Donacijan
25 S. Gregor VII.
27 N. 2. pobink.
27 P. Beda C. pl.

ŠTEV. (NO.) 100.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 23. MAJA — THURSDAY MAY 23, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

NAZIJSKE ČETE DOSEGLE ANGLEŠKI KANAL

Milijonska armada odrezana

V enem dnevu prodrle nazijske čete razdaljo nad 60 milj ter dosegle angleški Kanal. — Zavezniška armada v Belgiji odrezana in v nevarnosti obkolitve.

Berlin, Nemčija. — Nazijska armada je izvršila tekom tega torka tak bliskovit sunek, da se ga lahko smatra kot rekord celo v sedanjem nenavadno hitrem nemškem "Blitzkriegu". Tekom enega dneva je namreč prodrla nad 60 milj daleč ter s tem dosegla obrežje angleškega Kanala, ki veže Atlantik s Severnim morjem ter loči angleško otočje od evropske celine. Ovire, ki so jih ji Francozi stavili na pot, je enostavno razpršila ali pa pomandrala ter previhrala preko njih pot iz Peronne proti zapadu preko Amiens do Abbeville, ki leži ob izlivu reke Somme v Kanal.

Ta sunek je sam na sebi tolike važnosti, da ga mnogi smatrajo odločilnim za celo vojno, ker je na ta način pripela vojna prav pred Prag Anglije, proti kateri se ta vojna v prvi vrsti bije, obenem pa je velikanskega pomena tudi zato, ker so s tem zavezniške obrambne sile prerezane na dvoje. S tem je ogromna armada, ki jo imate obe zaveznici v Belgiji in v severozapadni Franciji in, ki jo štejejo na okrog milijona mož, odcepljena in nekako obkoljena ter je nevarnost, da bo vsa ujeta. Od spredaj pritiskajo namreč na njo nemške kolone, v ozadju, ob obrežju, pa skrbe nemški aeroplani za to, da se ne bo mogla vkrcati na ladje in se umakniti v Anglijo. Da bi se pa mogla kaj dolgo ustavljati, ji bo skoraj nemogoče, ker bo odrezana od vseh zalog.

Položaj je postal že tako opasen, da se v nekaterih krogih izraža možnost, da se Francija poda, češ, ako ni mogla ustaviti nazijske mašine ob belgijski meji, kjer je imela svojo močno utrjeno obrambno linijo in sveže čete, ji bo to tem manj mogoče kje v sredini dežele in s potolčeno vojsko, katere morala in odporna moč je brez dvoma znatno padla vsled opetovanih porazov.

To, namreč možnost francoske podaje, je sicer le dom-

NASTOP PROTI TUJEMCEM

Atlanta, Ga. — V sedanjih kritičnih časih je bilo pričakovati da se bo dosti ljudi prijel histeričen fanatizem, in zato se ni čuditi odredbi, ki jo je izdal tukajšnji guvernir Rivers zadnji ponedeljek. S posebnim proglasom je ukazal, da se morajo takoj vsi inozemci v njegovi državi registrirati pri policiji in se jim tam vzamejo prstni odtiski, rekoč, da je ta ukaz naperjen proti nazijem, komunistom in podobnim.

KRIŽEM SVETA

Stockholm, Švedska. — Nemška posadka v mestu Narvik, v severni Norveški, se kljub temu, da je že več tednov obkoljena od zavezniških čet, vztrajno drži. Kakor se je v ponedeljek poročalo, si je zgradila nove utrdbe.

London, Anglija. — Iz neznanega vzroka so bile v ponedeljek zvečer ukinjene vse telefonske zveze med Londonom in Parizom. Pri tem je ostalo skozi celo noč. Isto noč so molčale tudi vse francoske radio postaje, izvzemši ene.

Basel, Švica. — Kakor je prišlo v ponedeljek semkaj poročilo, se pripravljajo zavezniške čete pod novim poveljnikom Weygandom na veliko protiofenzivo od dveh strani, namreč iz Belgije in iz Francije.

POVABILO ZA LANDONA PREKLICANO

Chicago, Ill. — Alf Landon, republikanski kandidat za predsednika pri zadnjih volitvah, je prejel od predsednika Roosevelta povabilo, naj pride k njemu na konferenco. Ko je bil na potovanju iz Kansasa v Washington, pa je v ponedeljek v Chicagu prejel nenadno obvestilo, da je nameravana konferenca preključena, s pojasnilom, da zaradi novih razvojov nima smisla, da bi se vršila. Landon se je po tem obvestilu vrnil iz Chicage v Kansas. O tem, kakega značaja so bili navedeni novi razvoji, se more le ugibati. Kakor se domneva, je imel predsednik namen, sestaviti v teh kritičnih časih tako vlado, v kateri bi bili zastopani obe stranki, da bi se tako odstranil vsak notranji spor in bi bila dežela edina vočigled nevarnosti od zunaj. Landon pa se je že pred nastopom potovanja izrazil, da je proti vsaki taki koaliciji, in to so bili bržkone tisti novi "razvoji". Vendar je v torek prejel ponovno vabilo.

DELAVCI SE NE SMEJO GANITI

Pariz, Francija. — Min. preds. Reynaud je v ponedeljek izdal odredbo, po kateri se prepoveduje delavcu, da bi da bo v Italiji padla odločitve tekom enega tedna ali 10 dni. Kake korake pa bo v tem slučaju podzvele Rusija, je še odprto vprašanje.

Pariz in London priznavata resnost

Reynaud povdarja, da bodo le takošnje odločitve mogle rešiti položaj. — V Angliji navidezno še optimistični, vendar ne prikrivajo resnosti.

VATIKANSKI LIST ZADUŠILI

Pritisk fašistov skoraj onemogočil izdajanje.

Rim, Italija. — Kakor je bilo že poročano, je bilo vatiškansko glasilo, Osservatore Romano, edini list v Italiji, ki se je upal obojati napad nazijev na zapadne male države. Zaradi tega so fašisti tako lopnili po njem, neuradno s pomočjo bojkota in nasilij, ter uradno, da so mu prepovedali priobčati članke politične ali mednarodne važnosti, da so ga zdaj takorekoč docela zadušili. Na dan, ko so bile v njem priobčene poslanice papeža Pija na vladarske osebnosti treh napadenih držav, namreč 11. maja, je imel list cirkulacije nad 150.000. Pod fašističnim pritiskom je ta tako padla, da se je zadnji ponedeljek tiskalo lista le nekaj sto izvodov, in je torej ta veliki časopis malodane moral prenehati izhajati.

ŠE ENA "ZRTEV VOJNE"

Mishawaka, Ind. — 38 letni John Sirok, rod. Čeh, je tako razmišljal o evropski vojni in si jo gnal tako k sreči, da se mu je končno zmešalo. V takem stanju je zadnji ponedeljek ubil enega svojih prijateljev.

Shod kat. tiska lepo uspel

Številni govorniki povdarjali potrebo katoliškega tiska. — Veleč. g. kanonik Oman počaščen s krasno zmagovalno kupo.

NIZOZEMCI POZDRAVILI KONEC VOJNE

Bentheim, Nemčija. — Neki časnikarski poročevalec pri poudarja o strahovitih dnevih, skozi katere je šlo nizozemsko prebivalstvo med časom vojne v njih deželi. Izkušnje so bile take, da se je čutilo ljudstvo olajšano, ko je izvedelo, da je vojne konec, dasi ni bilo veselo, da je prišlo pod nazijsko oblast. Uvidelo je, da je tudi najslabši mir bolj ko vojna. Živci so bili tekom dni napada napeti do skrajnosti. Poročila, eno slabše od drugega, so se kar prehitela. Miru ni bilo nikakega, kajti vsakih par ur so morali ljudje bežati v zaklonišča. Naravnost panično nervozna pa je bila policija v Amsterdamu in je kakor nora streljala brez povišja. Tako je bil zadet neki možki, ko je pri belem dnevu šel preko ceste in se na znamenje ni takoj ustavil.

Pariz, Francija. — V tukajšnjih krogih, kakor tudi v Parizu, se je v torek brez olepšavanja priznavalo, da je položaj do skrajne nevarnosti rešen in ga bo mogoče rešiti le z velikanskim naporom.

S take vrste izjavo je stopil sam francoski min. predsednik Reynaud pred senat ter dejal, da bo povedal "resnico," češ, da edino ta še more "rešiti domovino." Omenil je, da je poraz v severovzhodni Franciji, ob reki Meuse, pripisovati prvič temu, ker so bile tukaj le drugovrstne obrambne čete, češ, da je bila najboljša armada poslana v Belgijo; drugič, ker je primanjkovalo orožja, in tretja krivda pa leži na tistih, ki niso dali razstreliti mostov čez omenjeno reko; tisti, ki so to zagrešili, bodo kaznovani, je povdaril Reynaud. Vendar pa še ni vse izgubljeno, je dejal, toda podvzeti se bodo morale nemudne odločitve in vsak posemejni vojak se bo moral zavdati svoje dolžnosti.

V Londonu so isti dan sicer izražali zaupanje, da stvar še ni tako obupno resna, ker pravih poročil še ni, češ, da v sedanjih bitkah vlada taka zmeda, da takorekoč nihče ne ve, v katero smer glede, kajti "vsakdo stoji za vsakomur," vendar kljub temu niso prikrivali slutnje, da je Anglija v taki nevarnosti, kakor že skoraj tisoč let ne.

Iz Jugoslavije

Jugoslavija zasleduje svetovne dogodke s pozornostjo, a ostaja hladna. — Vsi Jugoslavlani, do zadnjega, pripravljani, da branijo svojo svobodo, zro z zaupanjem v bodočnost. — Druge vesti.

Beograd, 15. maja. — (JK.) Danes ob štirih zjutraj je dala beogradska kratkovalna radio postaja sledečo izjavo, namenjeno celemu svetu, v prvi vrsti pa sinovom in hčeram Jugoslavije in njihovim otrokom v Severni Ameriki. Izjava je bila podana z odmerjenim in svečanim glasom, kakor da si je bil govornik v svesti silne važnosti besed, ki jih je izgovarjal. Glasi se: "Vsi listi so polni vesti o bojih med zavezniki in Nemčijo. Povsem naravno je, da se narod v Jugoslaviji zanima za najnovejše dogodke in krvave boje na severu Evrope in da zasleduje s pozornostjo njihov potek s komentarji in razmišljanji. Zlasti je veliko zanimanje za možnost razvijanja dogodkov v Sredozemlju in vesti o velikih demonstracijah v italijanskih mestih, ki so naperjene predvsem proti Veliki Britaniji. Pri vsem tem se lahko reče, da zasleduje javnost te dogodljaje hladno in z veliko pripravnostjo, ker si je narod v svesti, da je Jugoslavija vestno pazila na svojo nevarnost in da ne išče ničesar tujega. Nadalje, da je pripravljena, napeti vse svoje sile, da si, če je to kakorkoli že mogoče, ohrani še naprej to nevarnost.

"Jugoslavlani dobro vedo, kaj je vojna. Oni si je ne žele. Med tem pa so vsi Jugoslavlani, do zadnjega, pripravljani braniti svojo očetnjo, svobodo, in neodvisnost pred burjo in nevihto, s katerekoli strani. Vsi kakor eden, če bo to potrebno.

"Jugoslavlani zro z zaupanjem v bodočnost."

Pripomba "Jugoslav. Kurirja." — Tako možato nam poroča domovina, da je pripravljena, pa naj karkoli že prinese jutrajni dan. Ta poslanica je bila razposlana širom po svetu, bržko se je zaznalo, da so demonstracije po italijanskih mestih zavzele tudi ostro stališče proti Jugoslaviji, kakor n. pr. na Sušaku, v Florenci itd. Demonstracije pred poslaništvom v Rimu so sledile že po tem prenosu.

Ali smo mi Slovenci, Hrvatje, in Srbi storili že kake korake tukaj, da bi v Ameriki in mejah njenih zakonov započeli vsaj kako pomožno akcijo svoji stari domovini in svojemu narodu v korist, če jih zajme krvavi ples bojne furi-je? Na delo smo pozvani vsi, da ne pridemo prepozno na Kosovo!

Za ekonomično neodvisnost Balkana z ruskim sodelovanjem

Beograd, 12. maja. — (JK.) — V ponedeljek 27. maja se sestane v Beogradu na posve-

tovanje ekonomski odbor držav balkanskega sporazuma in sicer Jugoslavije, Turčije, Rumunije in Grčije, ki se misli pečati predvsem z vprašanji glede uravnave skupnih odnosov z Rusijo in pa načrta za doseglo ekonomične neodvisnosti Balkana z ruskim sodelovanjem.

Nesrečen padec

Posestnikova žena, 35 letna Težija Mastnak iz Babne gore pri Sv. Štefanu pri Smarju pri Jelšah, je padla s škafom, v katerem je nesla vročo krmo za prašiče in se pri tem nevarno opekla, da je morala iskati pomoči v celjski bolnici.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Marija Kristof, rojena Logar, soproga trgovca in posestnika. — V Štepanji vasi pri Ljubljani je umrl Josip Anžič, po domače Sorž, gostilničar in mesar. — V Mariboru je umrla Matilda Božič, stara 34 let. — V Novem Celju je umrl Ivan Spolenak, kovač z Brega v Ptuj star 47 let.

Lokomotiva ga je odbila

Na železniški postaji v Zalcu je lokomotiva zadela 51 letnega železničarja Antona Ograjenška iz Velenja in ga odbila. Dobil je nevarno poškodbo na glavi in so ga morali oddati v celjsko bolnico.

Fantovska objestnost

Na samotni v gorah pod Poreznom so fantje meseca novembra 1938 vedrili med nevihto v neki gostilni. Potem so ostali čez noč v gostilni, Karel Prezelj je na peči zaspal, pa so si fantje iz njega izmislili neokusno šalo, vsled katere bi bil Prezelj skoro zgorel. Na zadnji del telesa so mu vili bencina in nato zažgali, da je bil Prezelj mahoma živa baklja. Zaradi opeklin, ki jih je dobil, je bil dolge tedne v ljubljanski bolnici. — Pred kratkim se je vršila zaradi te neokusne šale pred ljubljanskim kazenskim senatom razprava, pri kateri je bil Lojze Kos obsojen na štiri mesece zapora, njegov tovariš Jože Veber pa oproščen.

Slovesno odkritje spominske plošče škofu Gnidovcu

V Skoplju v Južni Srbiji, so imeli nedavno lepo slovesnost, ko so slavili slovesno odkritje spominske plošče za pokojnim in uglednim škofom Gnidovcem. Slavnosti so se udeležili mnogi ugledni in iskreni častivci pokojnega škopskega škofa Gnidovca. Po sv. maši, ki se je darovala v novi kape- li sv. Jožefa, je pred vhodom slovesno odkril spominsko ploščo direktor I. Hrv. štedionice v Skoplju.

Rusija pričela premikati čete ob meji

Budapesta, Ogrska. — Opa-zovalci poročajo iz Rusije, da je ta podzvela živahno premikanje čet ob meji proti Ogrski in Rumuniji. To je dalo povod za ponovno domnevo, da bo Rusija takoj nastopila, kakor hitro bi se razširila vojna na jugozapadno Evropo. Kakor se trdi, je vključenih v to premikanje čet več divizij. Značilno je, da tukajšnji ruski uradni krogi teh poročil ne zanikajo, daš drugače takoj pobijajo vsako alarmantno vest.

Balkanskih držav se je s tem polastila nova nervoznost, vendar se domneva, da ne bo prišlo do resnih dogodkov drugače, kakor, če jih Italija iz-

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Ishaja vsak dan razen nedelj, ponedeljsov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nezaslišana knjiga o Slovencih

II.

Zadnjič smo na tem temo govorili o Ciancullijevi knjigi o Slovencih "Carniola Italiana" z namenom, da razkrijemo svetu čudno propagando slovenskih sosedov, čeprav knjiga ni uradna italijanska knjiga, a vendar utegne mnogo škoditi našemu narodu in naši jugoslovanski državi zlasti pri nepoučenih ljudeh. In poučiti svet o nas je pač v prvi vrsti naloga in dolžnost nas samih, kajti drugi ne bodo delali za nas, če bomo sami spali.

Sledeča nepravilna trditve te knjige je namreč silno nepremišljena, in je mogoče nastala samo v preveč razgretih možganih, kajti omenjeni pisec trdi, da "v tej pokrajini, ki je severni vzhod Italije (to je Slovenija), je prebivalstvo italijansko..." Seveda, resnici na ljubo bodi povedano, da je na severovzhodu Italije res nekaj Italijanov, a to ni v Sloveniji, to ni na Kranjskem, ampak samo na Primorskem in v Istri, samo tamkaj je mešano ozemlje, in to že od nekdaj. Zato sledi iz tega dejstva čisto drugačen zaključek, kot si ga pa zamislja pisec. Zaključek je namreč čisto po človeško mišljeno ta, da bo pač na Primorskem treba jasno potegniti mejo tako, da ne bo oškodovana niti Jugoslavija niti Italija. Je pač križ na mejah, kjer se stikajo narodnosti. Nikakor pa ne sledi napačno mnenje, da bi morala vse mešano ozemlje kratkoma dobiti Italija, Jugoslavija pa nič. Toda pisec niti o tem dejstvu, ki bi že bilo zelo zelo krivično, ne razmišlja, ampak se povzpne v svoji mnogo prebujni domišljiji kar do trditve, da so tudi na povsem slovenskem ozemlju, na Kranjskem, ljudje — Italijani! Kje so pa potem Slovenci sploh? V južni Italiji? Morda nekje v Sibiriji, v Aziji? Takih pretiranih in iz prebujne domišljije zraslih trditvev pač nam ni težko zavreči in pobiti!

Dalje pride pisec do trditve, da so Slovenci narodna manjšina, ki je postavljena na meji velike gmote italijanskega naroda. Tako torej? Slovenci nismo narod, enako vreden drugim, ampak samo narodna manjšina? Res je, skoraj pol milijona Slovencev živi kot narodna manjšina pod Italijo, odkar so po veliki svetovni vojni meje za naš slovenski narod tako nesrečno potegnjene, a tistega pol milijona nikakor še ni ves slovenski narod, saj Slovenci štejejo dva in pol milijona duš, torej petkrat toliko, kakor nas šteje Cianculli!

Nato govori pisec o našem zedinjenju po veliki svetovni vojni. Seveda mu ni prav, da smo se Slovenci združili s Hrvati in Srbi v enotno krajevino Jugoslavijo, ampak trdi, da je takrat prevladalo načelo narodnosti in da je to načelo odtrgalo (čujte in strmite) in odrezalo Kranjsko od "Veneta", s katerimi je bila toliko časa združena v ekonomskem in gospodarskem pogledu. Spoštovani g. pisec, niti malo nasilja ni bilo, ampak svobodna narodna odločitev je bila ta združitev treh slovanskih narodov v skupnem življenju enotne države! Kajti narodnostno načelo je prvo, gospodarsko in ekonomsko pa drugo! Saj vendar vse naše življenje stremi in hrepeni na vzhod, saj tja teko vse naše reke in železnice in ceste! Kaj ste na vse to pozabili, g. Cianculli? V zvezi s tem, tarna in jadikuje pisec, da je zaradi zedinjenja Slovencev v Jugoslavijo z brati Srbi in Hrvati ohromelo mesto Trst! Res je, a zakaj? Zato, ker je odrezano od zaledja, od Goriške in Krasi in Kranjske, saj je bil Trst pred vojsko največje slovensko mesto! Zakaj pa ni ostalo pri nas, zvezano s svojim naravnim zaledjem? Pa ne bi nikoli propadlo, kakor je sedaj!

Trditve, da "so Slovenci Kranjske Italijani, docela enako kakor Piemontezji, Sardi ali Sicilijani, z neko posebnostjo (pomemben je le jezik), ki jih predstavlja za Jugoslovane, upoštevaajo skupno pokolenje", je po vsem tem, kar smo že povedali o naši slovenski narodni posebnosti, pravi pravcati nesmisel. Saj je kot na dlani, da značilnosti našega naroda ne predstavlja samo jezik, ampak še dolga vrsta drugih posebnosti, kakor so naše narodne pesmi, šege in navade, naše versko in socialno mišljenje, v glavnem pa zavest vseh pripadnikov našega naroda, da so Slovenci poseben narod in da n. pr. z italijanskim narodom nimajo prav nobene skupnosti!

Zanimivo je, kako pisec svari Nemčijo, naj ne išče nobenih koristi ne v Kranjski in ne ob Adriji, češ, da bi ta pot za Nemčijo značila le veliko nesrečo, ker bi prišla v spor z Italijo in Jugoslavijo. In res vidimo, da v sedanjem času prav našemu slovenskemu ozemlju mnogo koristi, da Italija in Nemčija ljubosumno gledata na naše ozemlje in se zaradi tega ne upa nobena kar na celem poseči po naši zemlji.

Tudi nadaljna italijanska izvajanja v tej knjigi so povsem iz trte izvita. Pisec namreč pravi: "Leta 1918 so bili Slovenci postavljeni pred vprašanje, ne da bi se morda tega zavedali, ali se združiti s Srbi, s katerimi niso nikdar živeli, in s katerimi niso imeli nikdar nič ekonomskih zvez, ali pa se združiti z Italijani, ki so jih poznali, čeprav preko načrtnega sovraštva, torej z narodom, s katerim so skupno živeli 8 stoletij, pomešani v karnijsko julijskem ozemlju, iz katerega so črpali življenje enotnega lastnega pokrajinskega gospodarstva, ki obstoji tudi danes s svojima središčema Ljubljano v notranjosti in Trstom ob morju." K temu bi pripomnili, da nikakor ni res, da ne bi Slovenci leta 1918, vedeli, kam naj se obrnejo, saj so sodelovali že od 1915 v Jugoslovanskem odboru v Londonu, od leta 1917 dalje pa so se vsi Slovenci zbrali okrog svojega narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ki je dne 30. maja 1917, v samem dunajskem parlamentu prebral tako imenovano jugoslovansko "majsko deklaracijo", katero so podpisali ne samo Slovenci, ampak tudi Hrvatje in Srbi, ki so živeli pod Avstro-ogrsko, in v kateri je dr. Korošec zahteval združitev vsega južnoslovanskega ozemlja, seveda takrat še v okviru Habsburške monarhije, ker v takratnih suženjskih razmerah pač drugače še ni bilo mogoče. Omeniti pa je treba s tem v zvezi tudi močna gibanja za ustanovitev Jugoslavije med Slovenci že dolgo dobo pred svetovno vojno, kar so Slovenci mnogokrat izpovedali po besedah dr. Janeza Evangelista Kreka in drugih naših politikov.

Če trdi pisec, da Slovenci čutijo potrebo, da se združijo z morjem do Soče in da verujejo, da bodo uspeli, potem moramo priznati, da to potrebo res čutimo in da imamo po vseh narodnostnih in človečanskih mišljenjih tudi popolno pravico do tega, da se naši bratje v zasedenem ozemlju z nami združijo. Napačno pa je, če pisec trdi, da hočemo Slovenci to napraviti nekako za hrbot Srbov v boju proti Italiji. To nikakor ni res! Slovenci prav ničesar ne podvzemamo za hrbot Srbov, ker smo v naši skupni domovini Jugoslaviji vsi trije bratje enako vredni in enako udeleženi pri vodstvu države. Italijanska propaganda se bo pač morala spoprijazniti z dejstvom, da nikjer na svetu ni nobene Srbije kot države, ampak da obstoji samo Jugoslavija, kot skupna domovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, in da v Jugoslaviji vsi trije bratski narodi sporazumno določajo tudi zunanjo politiko svoje skupne domovine. Zato je tudi nesmiselna trditve, češ, da Srbi dobro vedo, da bi kompromitirali bodočnost svojega naroda, če bi bili aktivni na severu med Italijo in Nemčijo, na onem ozemlju, "ki je po svoji strukturi italijansko, in ki je v gospodarskem odnosu skoro izključno vezano z Germanijo." Zopet moramo poudariti, da niti Srbi, niti Hrvatje, niti Slovenci niso na našem ozemlju prav nič aktivni v tem pomenu, da bi koga napadli, ampak vsi Jugoslovani smo aktivni samo v toliko, v kolikor bi nam bilo treba braniti svojo lastno zemljo pred napadom, pa naj bi ta prišel s katere koli strani. (Konec prih.)

SAJ NI TREBA BRATI

Detroit, Mich.

Ker smo ravno v prestopnem letu, sem se pač namenil, da vam sporočam, kako se imamo v Detroitu. — Je pač nekako jubilejno leto, vsaj za nekatere. Neki rojak obhajal 25 letnico zakonskega življenja. Radoveden sem, še bom tudi jaz povabljen na to slavnost. — Neka žena se je

izrazila, da je pet let, odkar ji je umrl mož. Torej tudi nekakšen jubilej, četudi bolj žalosten. — Zopet se mi je neki rojak izrazil, da obhaja desetletnico, odkar je brez dela. Pa le živim, mi je rekel. Sreča, da si vdovec, če bi ti namreč žena živela, bi ti bilo bolj slabo ob pedah.

Za mesec junij se nam obeta en par očetci. Če me ne bo

do povabili, bom šel pa na prežo, ali podoknico, kot smo to delali v stari domovini. Na taki slavnosti sem bil enkrat prav pošteno tupan, ko smo se bili najedli perunov in popili skaf vina.

Radoveden sem pa tudi, kako daleč bo namreč Hitler korakal. Če pride v Ameriko, ne bo prišel delj kot v Detroit. Tukaj pa smo brez skrbi, ker imamo boksarskega prvaka Joe Louis-a. Če ga on v roke dobi, bo njegove slave konec. — Pa še ena. Če bi Združene države šle v vojno, imajo samci prednost, ker oženjeni imamo vojno doma. — Neki častnik je rekel ongavemu Janezu, ko je jemal slovo od vojaškega stanu tako le: Ko prideš domov, se moraš oženiti, ker tudi v mirnem času moraš pokazati korajžje.

V nedeljo 26. maja pa vsi na Horvatovo farmo na Warren in Gully Road, kjer prirede piknik društva Triglav in Brigadirji. To bo prvi piknik v letošnji sezoni. Kranjskih potic in svežega piva bo v izobilju. Kdor se te lepe slavnosti ne udeleži, ga bo do smrti grevalo. — Thats all za danes. Se že še oglasim.

Poročevalec

JOHN VOGLAR SE ZOPET OGLAŠA IZ PENNE

Centerville, Pa.

Čenjeni čitatelji našega ljubljenskega lista Amer. Slovenca, oprostite mi, da vam sem in tja katerikoli kaj napišem. Seveda, novega nikoli nič ne, ampak le kaj drugega, včasih katero tako za kratek čas. Tudi danes ne vem kje bi začel, da bi bilo kaj vredno. Najprej bom napisal čez vse te nove postave na svetu, ki se tako leto za letom spreminjajo. Dandanes človek ne sme več delati kot pet dni na teden. Kaj se vam zdi, ali ni to že od sile? Mar ni Bog delal, ko je ustvarjal svet šest dni, sedmi dan pa počival? Kam naj sedaj denem ošesti dan in kako naj ga porabimo. Po mojem bi bilo najbolje, če bi spravili vse te praznike, naše katoliške in državne, skupaj. Tako naj bi bil Božič 30. decembra, sv. Stefan 31. decembra, novo leto pa 1. januarja, kot po navadi. Potem pa prazniki drug za drugim, dokler bi jih bilo še kaj kaj najti in ko bi nam praznikov zmanjkalo, naj bi šli pa delat vsaki dan, zopet dokler bi se prazniki ne začeli. Pa že kar naprej vem, da ne bo s tem mojim predlogom nič, ker ga nihče ne bo podpiral. — Za letos, kot vidim, že Bog tako hoče, da so vsi prazniki pozimi. — Kako je bilo letos za veliko nedeljo? Ker tukaj ni katoliške cerkve, kaj hočem storiti, k maši ne morem, pa sem se spominjal, kako je bilo ta dan veselo in starem kraju e veliki noči. Prišla mi je na misel velikonočna pesem in v tem sem pogledal skozi okno, pa se mi je zdelo, kot bi najmanj deset pridnih žensk skubilo same bele kokoši. Danes ko to pišem je binškožna nedelja, pa ni še nič zelenega nego trava in še tisto bomo

morali menda kar pojesti, kot so poročali neki kemisti v listih, da bodo ljudje dlje živeli, če bodo travo jedli, torej če se bodo pasli ob kravah, kozah in konjih. Jaz vsaki dan pogledujem, če bom opazil soseda, da se morda že pase in bom takoj tudi jaz poskusil, ker imam prav dobre zobe vse dosedaj. To tudi lahko zapišem, da na "kontri" bomo lepo živeli, ko do tega pride, da se bomo pasli, ker tukaj je veliko lepe trave. Ne vem pa kako bote izhajali tam v velikih mestih, kjer nimate trave, po parkih pa ne verjamem, da bi vam pustili se pasti. Bote morali pač kar na farme in se pomešati med krave in telice, pa kar ne morem verjeti, da bi vas farmar pustil v miru. Skoro gotovo vas bo pogljal, češ, da mu krave in koze plašite. Na košenice vas pa tudi gotovo ne bo pustil, ker bi potem ne imel kaj kositi. — Do tu bi bilo po mnenju zbrihanih kemistov vse OK., kako za naprej, pa posušajte. Recimo, da sem se jaz dobro napasel na kakem prav lepem travniku in da imam od sočne trave tak trebuh, kot krava. Kaj sedaj? Kemisti nam niso nič omenili, kako bomo žvečili. Ne vem če oni sploh vedo, da se mora trava še enkrat prežvečiti. Vidite in to me najbolj skrbi, kako bo šlo. Jaz bi je že ne mogel še enkrat žvečiti, bi se raje podal zopet v košenice in se sveže najedel. Torej, ko bo enkrat do tega prišlo, da se bomo začeli pasti, bom prinesel v Chicago velik vrhan koš trave za Novinarja, da jo bo žvečil, ker tam se bo trava bolj težko dobila. Seveda, če ima dobre zobe. Jaz sem že povedal, da jih imam, kot jih je imela moja mati. Spominjam se, da je k njej večkrat prišla soseda, ki je imela vso glavo zavito v neke čunje in tožila, kako da jo zobje bole. Veš kaj, ji je rekla moja mati, pojdi lepo domov in močno zakuri v peči, potem pa deni polna usta vode in se vsedi v peči ter sedi tam toliko časa, da ti voda v ustih zavre, pa te zobje nikoli več ne bodo boleli. Zenska se je lepo zahvalila in odšla, pa še danes ne vem, če se je ravnala po danem nasvetu. — Za danes naj bo dovolj, prihodnjič bom pa katero napisal o vitaminih. — Pozdrav.

John Voglar

NEŽNI SORODNIKI

V Quaregonu blizu Monsa v Belgiji, živita dva upokojena uradnika v starosti 65 in 69 let v dveh sosednih hišah. Moža sta si brata, a se ne moreta trpeti.

Nekega dne je uspelo enemu izmed njiju, da je njegov pes usmrtil bratovo mačko. Bratovo maševanje je bilo temeljito. V nedeljo je počakal z velikim pasjim bičem pred cerkvenimi vrati. Ko sta brat in njegova žena stopila iz cerkve, je planil nanju in ju z bičem pred vsemi tako pretepel, da so ju morali odpeljati vsa krvava v bolnišnico. Seveda so moža spravili v zapor.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Himen

Chicago, Ill. — Zadnje soboto 18. maja sta se v slovenski cerkvi sv. Stefana poročila Mr. Frank Kozjek in Miss Anna Banich. Zenin je sin Mr. in Mrs. Frank Kozjek, dolgoletni naročnik Amer. Slovenca, nevesta pa starejša hči bivšega predsednika društva sv. Stefana, štev. 1, KSKJ, Mr. Antona Banicha. — Novoporočencema mnogo sreče in ložjega blagoslova v novem stanu!

Clevelandske vesti

Cleveland, O. — Mrs. Mary Pustotnik iz Hecker Ave. je pred dnevi prejela iz starega kraja žalostno vest, da ji je na Brinošci pri Sv. Gregoriju umrl njen oče v starosti 83 let. Zapušča ženo in sina, tukaj pa zgoraj omenjeno in sina Johna. — Na operacijo v Glenville bolnišnico se je podala zadnji teden Mrs. Frank Derlich iz Nichols Ave. — V Clinic bolnišnico se je morala zopet podati Mrs. Hafner iz East 71st street.

Smrt rojakinje

Pueblo, Colo. — Po daljšem trpljenju je izdihnila svojo dušo Mrs. Alojzija Baudek, rojena Sterle. Pokojna je bila doma z Iga pri Ljubljani. Njen pogreb se je vršil v soboto 18. maja ob 9 uri iz cerkve Marije Pomagaj. Zapušča soproga, tri sinove, dve hčeri in priletno mater Gertrudo Sterle. — Naj ji sveti večna luč, ostalim sožalje. — T. C.

Petinetdesetletnica

Calumet, Mich. — Vertin Bros. & Co. ki je največje trgovsko podjetje na Calumetu, so zadnji teden slavili petinetdesetletnico obstanka te trgovine. — Brata Josip in John Vertin sta leta 1885 pričela z malo trgovino. Podjetje je uspevalo in sta potem trgovino povečala. Oba sta že umrla in sedaj Johnovi sinovi vodijo podjetje pod istim imenom.

Še en grob

Milwaukee, Wis. — Po dolgem bolehanju je tukaj preminula rojakinja Terezija Lončarič, v starosti 66 let. Doma je bila iz vasi Mostečno, fara Makole na Sp. Štajerskem. Njeno deklisko ime je bilo Jernejšek. Zapušča moža, sina, hčer in tri vnuke, dalje tri sestre in še nekaj drugih sorodnikov. Pokopana je bila iz cerkve sv. Trojice na Mt. Olivet pokopališče.

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsake naselbine.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(121)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Njegov lastni slon jima je zbežal, ko je začel v bližini tuje slone in tako sta D'Arnot in Ukab ostala popolnoma sama sredi divje džungle. Splezala sta na drevo, da se vsaj tako skrijeta pred novimi preganjajci. "Najbrže gredo tudi oni napojiti svoje slone," je uganil Ukab.

Dobro sta bila skrita v gosti kroni visokega drevesa, katero je se opletala divja ovijalka, da ju nikakor niso mogli od spodaj opaziti. "Dobro", pravi Ukab, "da nas še niso opazili." Pri tem je pa vestno opazoval prihajajoče. Vedno bolj znani so se mu zdeli, ko so prihajali bližje.

Naenkrat mu je začelo srce burno točiti, kajti v prihajajočih je spoznal kdo so. Ne da bi se pomišljal, je naglo skočil z drevesa, da je D'Arnot menil, da se mu je od prevelikega napora smešalo. Tóda ne. "To je moj oče Shahn iz Ratorja," je veselo vzkliznil; "stopi hitro se ti dol!"

V naslednjem trenutku sta že bila sin in oče skupaj, vsa srečna. Ukab je kar hitro razložil, da ima prijatelje v Thoru, katere je treba nemudoma rešiti dvakrat poskusil ga rešiti, pa se mu šiti. Oče je zmajal z glavo, češ, da je ni posrečilo, kajti Thor da je nepremagljivo mesto!

POZORI! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomaga listu!

GNJEČA UTRDB IN OROŽJA

Vojaški dopisnik znanega švicarskega lista "Journal de Geneve" Robert Vaucher je poslal svojemu listu naslednje poročilo o svojem potovanju po francoski zapadni fronti:

— "Vojna, v kateri se nič ne zgodi," govore ljudje v Parizu.

Prepotoval sem pokrajino, pokrito z velikanskimi gozdovi, s širokim dolinami, ki že zelene, in posuto z neštevilnimi griči, ki so razvrščeni v pravilnih valovih, kakor bi narava slutila, da bodo nekoč služili kot podlaga za ta ogromna dela podkopavanja in betona, ki so jih ob naporih milijonov ljudi v šestih mesecih spremenili v strahotno verigo vojnih utrdb.

Ne morem vam imenovati kraja. Ni to edini takšen kraj (in prav v tem vidimo, s kakšno podrobnostjo in natančnostjo je bil izdelan obrambni načrt): na stotine in na tisoče je teh "krajcev," ki so kakor celice ogromne obrambne črte, ki se razteza od enega do drugega konca fronte.

Za Maginotovo črto v globini več desetih kilometrov sem povsod videl ista dela, ki so jih napravili potem, ko se sovražnosti že pričele. Čisto spredaj (seveda relativno mišljeno, v resnici nekaj kilometrov za samo Maginotovo črto, ki pa se samja razteza več deset kilometrov od resničnih prednjih črt) so jarki in vzorne postojanke ter v zemlji zaklonjeni topovi kalibra 75 mm, ki so pripravljeno pognati nad sovražnika na tisoče in tisoče granat, kar slutimo iz ogromnih zalog streliva, ki so vedno prikriti in zavarovane pred presenečenji.

Potem je naš avto drvel nekaj desetih kilometrov ob gozdovih, pred katerimi so postavljene ovire proti tankom, na samih robovih gozdov pa so posekali drevesa v višini enega metra. Drevesna debela lože križem drugo na drugem, prepletena med seboj z vejami, in tvorijo tako skoraj nepremagljivo oviro prodiranju sovražnikove pehote. Nato smo se vozili mimo postojank, ki so jih zasedli poljski topovi kalibra 105 mm, prevozilki izpraznjene vasi, v katerih je zdaj nastanjeno vojaštvo, in prispeli slednjič do postojank težkega topništva: to so jekleni veliki, katerih žrela so obrnjena proti Nemčiji in ki bodo, kadar bo treba, bruhal ogenj in smrt na daljavo 25 do 30 kilometrov tja čez Sairo.

Nenadno pa so se pojavile pred nami velike njive, na katerih smo videli zastave lorenske kmete, ki so orali dolge brazde v svojo plodovito zemljo. Tu se prav za prav neha vojni pas, ki ga kot zadnja straža branijo težki daljnostrelni topovi, na ozemlju pred njimi pa milijoni mož še zmemor neutrudno kopljejo nove jarke, nove postojanke in zaklonišča, ki se pridružujejo stotinam že urejenih topniških in strojniških gnezd, v katerih je na tisoče avtomatskih orožij pripravljenih, da vzamejo v pogubonosno navzkrižni ogenj sovražnika, ki bi prispel do sem, če bi že ne bil prej stokrat uničen.

Nedelja je. Slovesen glas velikonočnih zvonov se razlega po teh mestecih in vaseh, iz cerkva odhajajo od službe božje množice starih kmetov in kmetic, pomešane s častniki in vojaki, ki so nastanjeni po hišah, skednjih in šolah.

Veliko noč in vstajenje! Koliko vročih molitev je na današnji dan bilo izgovorjenih v teh pokrajinah za zmago, o kateri vsakdo hoče, da bi bila odločilna. Naš avto drvi mimo grobov padlih vojakov iz pre-

tekle vojne. Ti grobovi zgovorno opozarjajo na nevarnost, ki jo pomeni slabo sklenjen mir.

Starejši častniki, ki so mi zjutraj pripovedovali zgodbe iz bojev, ki so se jih pred 25 leti udeležili v teh pokrajinah, so nekoliko presenečeni nad to novo vojno, ki je tako različna od pretekle. Vsak dan bolj so v tej vojni prepričani, da je povsem nemogoče sovražniku, pa naj bi bil še tako dobro oborožen, prodreti tu skozi zlasti zdaj, ko je zamudil uro, v kateri bi bilo morda še mogoče presenečenje.

Čim več hodim po tej francoski fronti med Renom in Mozelo, tem bolj občutim, kako točno je geslo, ki je napisano na znakih čet, katere so posedle Maginotovo črto: "On ne passera pas." ("Ne bodo prodrli.") In čimdalje bolj razumem, zakaj so vse grožnje kanclerja Hitlerja ostale brez haska in zakaj po sedmih mesecih vojne nemške armade niso zasedle niti enega kvadratnega metra francoske zemlje, medtem ko so leta 1914, v tako kratkem času osvojile najbogatejše francoske pokrajine in ko je njihov top na veliki petek obstreljeval že Pariz.

Da bi opisoval drugo za drugo francoske postojanke, vasi, utrjene griče in doline, bi bilo dolgočasno. Naj opišem še odsek bojišča, v katerega ureditvi se zrcali značilno načelo, ki je vodilo graditelje Maginotove črte: kar največje izkoristiti zemljišče za zapreke proti prodiranju oklopnih enot.

Struga Sare je bila tu široka največ 30 do 40 metrov. Zdalj pa so s pomočjo zavornic spremenili v jezero, široko več kilometrov, in na bregovih tega jezera se razteza gosta mreža železnih kolov, zabitih v tla, ki segajo celo daleč v vodo in preprečujejo, da bi se mogel kdo izkrcati na bregu. Griči na obali so podminirani. Vse povsod se raztresena strojniška gnezda, iz katerih bo deževal uničujoči ogenj na sovražnika, ki bi poskušal priti čez razširjeno reko. Hiše, ki so stale na bivših bregovih Sare, so napoln pod vodo. Na oknih prvega nadstropja neke prijazne vile je še videti lepe zavese, ki jih lastnik hiše v naglici ni mogel več vzeti s seboj.

Nekoliko naprej je voda poplavila cele vasi, ki so jih seveda prej izpraznil. Neka reka predstavlja nekoliko naprej drugo roko klesč. Da so jo mogli razširiti, so številnim potokom spremenili tek in jih napeljali tako, da se izlivajo vanjo. Noben tank, pa naj bi bil še tako orjaški, ne more priti skozi to poplavljenno pokrajino.

Grebni, ki so med temi umetnimi jezери, so spremenjeni v prave trdnjave, pred katerimi so široke "ceste" v zemljo zabitih tračnic. Strojniška gnezda in topovske postojanke so razporejene tako, da streljajo bočno. Elementi za njihove merilne naprave so pripravljene tako za dan, kakor tudi za noč. Utrdba, mimo katere grem, nosi napis v stilu weekend-hišic v pariškem predmestju: "Naša krtina."

"Koliko ste videli topov od X do Y?" me vpraša častnik, ki so nam ga dali za spremstvo.

"Približno za eno baterijo," mu odvrnem.

"Najmanj dvajset baterij jih je," mi odvrne smeje. "Vidite torej, da so dobro skriti..."

Nasprotniki store in žrtvujejo vse za svoje zmote; kaj ti kot katolican storiš za širši upliv svojega prepričanja?

EGIPT V VOJNI PRIPRAVLJENOSTI

Egipt sicer še ni potegnen v vojno, toda na njo je že docela pripravljen. Odrejene so celo ponočne zatajnitve. Na gornji sliki vidimo, ko je kralj Farouk poklonil novo zastavo načelniku neke vojaške šole v Kairo.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

JAPONSKE PLAČE

Plače na Japonskem so zelo nizke. Tako ima ministrski predsednik samo 3000 dolarjev letne plače. Delavke po tovarnah zaslužijo po 1,50 dolarja na teden za 70 urno delo. Družina štirih oseb se lahko preživlja z 20 centov na dan, ker je tudi živež zelo poceni. Tudi lepo obklo se dobi ondi že za 5 dolarjev.

ČUDNA DEŽELA

V Notranji Mongoliji leži dežela Tajutov. Ruski raziskovalci, ki so pred kratkim pršli od tam, poročajo da ne zavzema ženska nikjer drugje na svetu tako nizkega družbenega položaja kakor tam. Prezir ženskega spola gre med Tajuti tako daleč, da se ženske ne smejo učiti niti govornice, temveč morajo uporabljati popolnoma drug, dosti skromnejši jezik. Če ženske zasajo pri poskusu, da bi se naučila moškega jezika, zapade smrtni kazni. Seveda so primeri, da mora moški ženski kaj povedati. Ker pa moškega, ki se je spozabil, takoj izženejo, mora uporabiti ovinke: z znaki izrazi željo drugemu moškemu in ženska, ki so ji ti znaki prav za prav namenjeni, jih mora ujeti z očesnimi koti in se jim seveda takoj pokoriti. Da bi kakšna ženska poskusila obrniti se do kakšnega moža, je tam nepojmljivo, da niso za ta primer določili niti posebne kazni.

CORTEZOVA OPOROKA

Angleški zgodovinar Conway, ki živi v Mehiki in si je pridobil sloves kot specialist za dobo, ko so Španci zasedli Mehiko, je objavil izvirno Cortezovo oporoko, ki jo je ta podpisal 11. okt. 1547. v Seville. Leta 1927. jo je v nekem tamkajšnjem arhivu odkril pater Mariano Cuevas.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA

Angleži in Francozi še niso doslej imali take ovire, ki bi mogla ustaviti nazijsko vltro. Slika kaže, ko nemško vojaštvo podira neki zid nekje v Belgiji, da napravi pot težkim topovom.

NAZADOVANJE LEDENIKOV

Byrdova antarktična odprava je ugotovila, da ledniki v teh krajih čedalje bolj nazadujejo. Neki udeleženec te odprave razlaga ta pojav ne s tem, da bi postajalo v Antarktidi morda topoleje, temveč baš nasprotno s tem, da temperatura tam v zadnjih letih pada. Baš hudi mraz zavira nastajanje lednikov. Ledniki "živijo" od snega, a če je mraz tako hud, da ne nastajajo več snežni meteži, tedaj mora lednik tako rekoč gladovati in požirati samega sebe. Isti pojav so v ostalem opazovali tudi v severnem polarnem pasu.

ANEKDOTA

Ko je bil angleški kralj Henrik VIII. sprt s francoskim kraljem Francom I., je hotel poslati temu odposlanca, ki bi naj kralju zabrusil v obraz nekaj psokv in groženj. V ta namen je izbral nekega škofa, ki pa ni hotel sprejeta tega nenavadnega poslanstva.

"Čisto mirno greste lahko tja," je skušal kralj pregovoriti škofa. "Če vam bo dal kralj Franc odsekati glavo, bom jaz takoj dal odsekati glavo sto Francozom, ki so v moji oblasti."

"To prav rad verjamem," je odgovoril škof. "Dvomim pa, da bi se katera izmed teh glav prilagala mojemu vratu."

ŽELJE STOLETNE ŽENSKE

V majhni, rdeči hiši ob nekem jezeru živi najstarejša Švedinja, 105 letna Ana Katarina Larsdotter-Skattova. Seveda jo je za nje 105. rojstni dan obiskal novinar, da jo vpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja stara ženica vsak dan ob petih in si sama skuha kavo. Ostale obede ji sorodniki prinašajo v hišo in ti sploh zanjo dobro skrbijo. Ko jo je novinar vprašal, ali ima za svoj rojstni dan kakšno poseb-

no željo, je odgovorila malo v zadregi, da si želi — slanika. Tudi pipico dobrega tobaka rada pokadi.

STEKLO IN ALUMINIJ — GRADBENI MATERIJAL

Dva italijanska arhitekta sta za rimsko svetovno razstavo l. 1942. izdelala načrt svojega vrstnega zabavišča. To bo zgradba iz stekla in aluminija. Imela bo obliko kocke.

Iz notranjosti bo imel obiskovalec na vse strani razgled na okolico, a ponoči bodo posebni svetlobni efekti spremenili zgradbo v velik, bliskajoč se dragulj. Prilicje bo veliko, nad akvarij postavljeno steklene plesišče. Od spodaj bo žarelo mnogobarvna luč, ki bo čarobno osvetljevala tudi vodna bitja v akvariju.

BOLJŠEVIKI IN VATIKANSKI RADIO

Po poročilih iz Lvova so v raznih mestih zapadne Ukrajine sovjetske oblasti napravile hišne preiskave, pri čemer so v glavnem iskale in plenile radijske aparate, ki love tudi oddaje na kratke valove. Pri teh preiskavah so sodelovale tudi brezbožniške udarne čete. Radijske aparate so oblastni organi plenili s pripombo, da se na te aparate utegne poslušati vatikanska postaja. Lastnike zaplenjenih aparatov so strogo posvarili, naj si ne nabavljajo novih aparatov. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali kot sabotaža in protirevolucijski zločin, torej s smrtjo.

SOVJETSKA CESTA

V južnem Tadžikistanu so začeli graditi veliko cesto preko Pamirskega gorovja. Del nove ceste pojde na dolžino 250 km skozi doslej neprehodno ozemlje in do višin 3000 m. Nova cesta bo imela zavoljo bližine afganistanske in indijske meje poseben pomen.

NOBENA OVIRA JIH NE USTAVI

Angleži in Francozi še niso doslej imali take ovire, ki bi mogla ustaviti nazijsko vltro. Slika kaže, ko nemško vojaštvo podira neki zid nekje v Belgiji, da napravi pot težkim topovom.

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Na vse to bi ga bila v Ameriki ženska organizacija opozorila, za vse to bi navdušila naše ameriško ženstvo, ki bi se bilo gotovo tako organizirano postavilo v odločno obrambo zoper val brezboštva in brezverstva, kakršen je zlasti pred svetovno vojsko zagrabil skoraj celo ameriško Slovenijo. Jaz mislim, da naši verski odpadniki nikdar ne bi bili uspeli tako kakor so, da bi imeli danes najmanj 50% manj versko odpadlih družin in src, kakor jih imamo. Tako nam je pa ta grdi val najprej zastrupil slovensko ženo, mater, in tako je dobil prosto pot v naše družine in v našo mladino.

Ko sem pred leti hodil po slovenskih naselbinah brez slovenskega duhovnika o velikonočnem času, sem to jasno videl kakor morda nihče drugi v Ameriki, ki tega ni vršil. Ko sem hodil po hišah v naselbinah, da sem val bil naše ljudi v cerkev k pobožnostim in k sv. zakramentom, sem marsikje naletel na zelo mučen in strupen sprejem. Pa povsod je bila žena, mati-gospodinja grša od moških. Da, doživel sem, da je mož, da so boardarji svarili ženo, gospodinj, naj ne rabi tako grdih besedi! O, kako sem si takrat želel, da bi se bila dosegla kakaj izključno ženska organizacija, ki bi bila združila naše ženstvo in ga prebudila, da bi se bila zavedale svojih ogromnih dolžnosti pa tudi odgovornosti, katere ima vsaka žena, mati-gospodinja v svoji družini do Boga, do svojih družin, do svojega naroda. Tako prebujene matere bi bile nastopale vse drugače, kakor so, in uspeh bi bil brez vsakega dvoma velik, in danes bi bili sadovi veliki. Vsa protiverska gonja bi se bila razbila ob srcih vernih mater in gospodinj in bi bila nemogoča. Vplivale bi bile brez dvoma tudi na moža, saj ima ženujno velik vpliv na moža.

Veliko poslanstvo posebne ženske organizacije sem imel priliko opazovati pri drugih ameriških narodnostih, zlasti pri Slovaki. Pa sem tam videl njih slovaško katoliško jednoto in njeno delo kot celoto na ameriške Slovake, v moji fari v Brooklynu, pa na življenje v fari, in zato tako želel, da bi bili Slovenci dobili slično organizacijo. Zato sem jo poizkušal doseči z našimi cerkvenimi društvi krščanskih mater, katere sem ob misijonih ustanavljal po raznih naselbinah. In res bi bilo šlo, ko bi bili naši navdušeno, zmožno in

delavno žensko, ki bi se bila lotila tega dela in ga izpeljala. Ko smo o potrebi take organizacije govorili z različnimi voditelji ameriških Slovencev, jih je veliko uvidelo to potrebo. Drugi so se pa bali, da bi znala taka organizacija škodovati napredku in razvoju KSKJ, ki je imela tudi svoja ženska društva. Ker sem vedno upal, da se bo dalo to doseči, zato sem tudi na konvenciji KSKJ v Evelethu, ko smo glasovali za žensko enakopravnost pri jednoti, glasoval proti, kar mi je društvo sv. Ané, ki me je poslalo tja kot delegata, zelo zamerilo.

Kako sem se zato razveselil, ko je pršla l. 1926. v Chicago Mrs. Priland in sklicala v naši šolski dvorani sv. Štefana zaupni sestane slovenskega ženstva in predložila idejo ustanovitve posebne ženske organizacije. Takrat Mrs. Prilandove nisem še poznal, ali bi bil mogel presoditi, ali bo kos ogromni nalogi, katero si je postavila z organizacijo ženstva? Ali bo močna in junaka dovolj, da bo premagala vse ovire, pa tudi vsa nasprotstva, katere bodo gotovo nastal takoj, ko bo ustanovljena? Tega sestanka sem se tudi jaz udeležil in bodril ženstvo, naj gre junaka na delo. Toda že naslednje leto sem odšel iz Amerike. Zato sem pa tu od doma zelo pazno sledil njenemu delu in razvoju zveze. Ko sem pa čital, kako je znala okrog sebe zbrati takoj dovolj idealnih delavnic, pridnih in požrtvovalnih sodrudič in pomočnic, ki so se z navdušenjem vrgle v to delo, sem bil srčno vesel. Večkrat sem se tega njih dela spominjal pri sv. mašah in prosil Boga, da ga blagoslovi in podpira. Kar lepo je bilo čitati, kako so se začele oglašati po celi Ameriki vedno nove navdušene žene in matere in se delu pridruževale, da se je vedno več in več podružnic ustanovilo po raznih naselbinah. Takrat sem videl, koliko duhovnega bogastva je skritega v našem dobrem slovenskem ženstvu, kako plemenito je, kako navdušeno za vse dobro, samo poznali ga nismo, nismo vedeli, kaj imamo in zato te ogromne sile za dobro naroda nismo izrabili. Videlo se je tudi takoj, da je bila ta ideja našemu ženstvu vzeta kar iz srca. Da se bodo pa v tako kratkem času dosegli toliko uspehi, pa gotovo nihče ni pričakoval, kajti ženska zveza je danes največja slovenska ženska organizacija, kakršne tudi domovina nima.

Z RAZSTAVE

Kdor želi v mali meri doživeti občutke, ki jih imajo nazijski vojaki, kadar se spuščajo s padalom na zemljo, naj si privoščijo na newyorški razstavi "špat", ki ga kaže gornja slika. Z umetnim padalom, ki pa je privezano zgoraj in spodaj, se lahko spustite 250 čevljev globoko.

DENARNE POŠILJATVE

se še dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakazil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravni svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To rači praktičnost izplačil.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kablja (brzojavu), lahko stori po nižani ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta nižana cena za kabeliranje velja le za Jugoslavijo.)

Naše cene so zdaj:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:	
Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.40.....	200 Din
Za \$ 6.50.....	300 Din
Za \$ 8.45.....	400 Din
Za \$10.25.....	500 Din
Za \$20.00.....	1000 Din
Za \$39.00.....	2000 Din

ITALIJSKE LIRE:	
Za \$ 3.25.....	50 lir
Za \$ 5.90.....	100 lir
Za \$11.50.....	200 lir
Za \$17.00.....	300 lir
Za \$28.00.....	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih zdaj ni mogoče.

Vse pošiljatev naslovite na:
JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

"Pepina je še v postelji, a ne spi več," ji je pojasnil. "Je zelo slabotna in bolehnna, zato jo razvajamo kakor otroka. Pa bo takoj vstala in vam vse pokazala."

Ko sta prišla k bolnici, je ta začudeno pogledala tujko, ki je imela tako lepe plave lase in tako svetle modre oči. Podala sta si roki, nato pa je rekla Pepina:

"Takoj bom vstala, da vas bom o vsem poučila. Najprej vam bom pokazala, kakšne cene imajo posamezne vrste mesa in kaj boste morali pisati. Vse je zelo preprosto. Prve dneve bom zmerom zraven vas, če me boste potrebovali."

"Prisrčna hvala," je odgovorila Karlota. "To mi bo zelo lajšalo delo."

Ko se je Tereza vrnila domov, je bila Karlota že o vsem poučena. Vdova je pozdravila Karloto Cirila Baccija z dobro hlinjeno ravnodušnostjo. Priporočila ji je, naj se nikar preveč ne muči, temveč naj jo Pepina polagoma uvaja v njene dolžnosti. Potem ji je s čudnim glasom rekla:

"Prav smešno je, kako zelo ste podobni svojemu očetu. Le manjši in drobnejši ste. No, čisto prav, si bom pa predstavljala, da sem še zmerom v Giussanu."

Tak je bil Karlotin nastop službe.

Spočetka so bile v hiši zaradi nje majhne motnje. Bila je pač tujka, na katero se je treba navaditi. Pa ni trajalo dolgo časa, in že so bili Karlota, Pepina in Pavle kakor sestri in brat. Ker je bila Karlota brihtno dekle, se je že v štirih, petih dneh naučila knjigovodstva, kolikor ga je potrebovala, in zdaj jo je že Pavle uvedel v skrivnosti prodaje mesa.

Karlota se je prav dobro počutila v novih razmerah in je zelo rada delala. Prodajalna je bila sicer zmerom čista, toda Karlota jo je znala še oklepšati z okusom velemeščanke. Krasila je izložbeno okno s cvetjem, ki ga je trgala na vrtu in na polju. Prav tako je s cvetjem krasila ostale prostore. Zavaljo nje je bilo življenje v Longhijevi hiši prve mesece po njenem prihodu prijetnejše kakor kdaj prej.

Vdova je ravnodušno opazovala prijateljstvo, ki se je razvijalo med Karloto in Pepino. Prav malo jo je to brigalo. Cesar pa ni videla, je bil učinek osvobodnega dekleta na njenega sina. Preprosti mladenci je bil kmalu do ušes zaljubljen v Karloto. Čar mladega, lepega dekleta je bil tako močan, da je komaj še mislil na Nineto Novellijevo, ki mu je bila prej zelo všeč.

Karlota bi ne bila ženska, če ne bi bila opazila, kaj je čutil zanjo Pavle. Kmalu se je nudila priložnost, da ji je razkril svoje srce.

Kakor zmerom se je Karlota četrt ure pred odhodom vlaka, s katerim se je vozila k teti v Turin, pripravila za pot. Smehljaje se je ob slovesu podala roko Pavletu.

Pavle je prijel roko in pritisnil ljubljeno dekle k sebi. Zardela je, vendar se ni branila. Pedaj jo je objel in jo strastno poljubil, preden se ga je mogla ubraniti. Nato pa ji je zašepetal v uho: "Karlota, ljubim te, hočeš postati moja žena?"

Mladenka ni odgovorila, temveč se mu je prestrašena izvila iz rok, kajti Tereza Longhijeva, o kateri sta mislila, da je bila na vrtu ju je zasačila in kar s pestmi planila v dekle. Bes ji je žarel iz oči.

Naglo je stopil mladi mesar med obe

ženski, da je s svojim telesom zaščitil dekle, ki ga je ljubil.

Tereza je še bolj zbesnela, ko je videla, da se ji je sin uprl. Pavle pa je prijel mater za roke in odločno rekel: "Mati, ne besedice ne smeš reči! Ali čuješ?"

Mati je res molčala. V njeni duši je to razkritje povzročilo strašen prevrat. Torej njen sin, ki ga je tako vzljubila, da je v svoji ljubosumni skrbi skušala v njem zatreti vsako nagnjene do še kakšnega drugega človeka, njen Pavle se je zagledal v Karloto, ki jo smrtno sovraži! Kako je mogla biti tako slepa, da ni videla razvoja te ljubezni, ki ji grozi vzeti edino, kar še ima na svetu. Tega ne bo trpela. Maščevanje, ki ga je bila sklenila izvesti na Karloto za grehe njenega očeta, se ji je zdelo dvakrat upravičeno. Zdaj se bo maščevala, naj stane, kar hoče.

Nastopne dni se je Pavle čim bolj izogibal Karlote. Predobro je poznal svojo mater in ji je hotel zato prizanašati. Najprej se je bil bal njene jeze, toda ko se je po prizoru s Karloto zadržala čisto mirno, kakor bi bila že vse pozabila, tudi on ni hotel začeti iznova govoriti o tem.

Da je bila Tereza tako mirna, ni pomenilo ne ravnodušnosti, temveč čisto preračunano hlinjenje. Mirno se je zadržala, da bi mogla toliko bolj opazovati par.

Najprej se ni zgodilo nič posebnega. Tudi Karlota se je spet pomirila. Mislija je, da da je mati smatrala tisti prizor pač le za nekoliko nerodno dvorjenje njenega sina. Čisto mirno ponašanje vdove v naslednjih dneh jo je okrepilo v tem prepričanju.

Počasi se je stara zaupljivost v občevarju, ki je bila na tako neprijeten način prekinjena, spet uveljavila. Pepina je pri tem obema zaljubljenca mnogo pomagala. Podobna je bila solnčnemu žarku, ki prežene meglo. Ni vedela, kaj se je bilo zgodilo, toda z zgodaj zrelim pogledom bolnice, ki je zmerom gledala okoli sebe, je opazila, da se je na kalečo ljubezen Pavleta in Karlote zgrnil oblak. Kakor je kazalo, je Pepina sklenila, da bo ta oblak pregnala.

Pavle je bil kupil za bolnico vozni stol in na njem jo je vozil na sprehod, kadar ni imel dela v mesariji. Zdaj mu je morala na Pepino željo tudi Karlota zmerom pomagati. Tereza je vsakokrat obledela in si grizla ustnice, kadar je videla, da odhajajo vsi trije od doma, toda rekla ni ničesar. Pavle in Karlota sta potem menjaje se potiskala vozni stol čez travnike in polje do kakšnega skritega mirnega prostora čka pod drevjem, kjer so potem počivali. Zaljubljenca sta sedela tesno stisnjena drug k drugemu, srečna, da sta bila lahko skupaj in da so to njuno srečo videli le Pepinine milé in zveste oči. Takšno taborjenje je vsakokrat dolgo trajalo. Ko pa so se naposled morali vrniti domov, so vsi čutili žalost, ki si je drug drugemu niso upali priznati. Okoli vseh se je plazil nagonski strah pred Pavletovo materjo kakor slutnja strahotne bolečine, ki jih še čaka.

(Dalje prih.)

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

SKORO VSE POLJSKE LADJE REŠENE

V dobro poučenih poljskih krogih povdarjajo, da so Poljaki rešili skoraj vse svoje trgovske ladje iz Baltika.

Januarja leta 1939. je poljska trgovska mornarica štela 81 parnikov in ribiških ladij skupno tonažo 98.991 ton. V toku nadaljnjih osmih mesecev je poljska mornarica dobila še štiri motorne ladje in sicer: "Sobieski in "Chrobry" (12.000 ton vsaka) in "Morska Wola" in "Stalowa Wola" (6.000 ton vsaka) in tri tovorne ladje: "Narew", "Wigry" in "Kroman" (1.300 ton vsaka). V septembru 1938. je poljska trgovska mornarica imela 88 ladij z skupno tonažo 128.000 ton.

Tik pred vojno z Nemčijo, je poljsko mornariško poveljstvo podvzelo vse potrebne korake, in odredilo, naj osta-

nejo na Poljskem samo tiste ladje, ki so nujno potrebne za obrambo obale. Zaradi te previdnosti je Poljska izgubila samo 7.000 ton ladij, ki so bile potopljene v Gdinji in izven nje. Te ladje so bile po večini obrežne ladje in vlačilci in dvoje tovornih ladij, "Pilsudski" pa je bil potopljen v novembru ob škotski obali.

Celotna izguba poljske mornarice ne presega 20.000 ton. Ostalih 100.000 ton poljske trgovske mornarice pa prevažajo blago za Anglijo in Francijo in služi sedaj istim namenom kot zavezniška mornarica.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta. — V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjigarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

BELA REKA (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebina: — Dvojnik. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Uruguaju. — Črez mejo. Cena 4 knjigam.....\$1.50

DOLINA SMRTI (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebina: — Miss Alma. — Derviš. — Spletke in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebina: — Smrt Družba En Nasr. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebina: — Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Meko romal. — Pri Samarih. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebina: — Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Mirid. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebina: — Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena vsem 4 knjigam.....\$1.50

SATAN IN ISKARIJOT (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebina: — Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dediči. Cena vsem 12 knjigam.....\$3.50

SOBJAR IN KOZAK (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebina: — Kozak številka deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Domov. Vse 4 knjige.....\$1.50

SUZNJI (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebina: — V Kaři. — Konji in ljudje v svetu. — V grobnici in po puščavi. — Bele sužnje. — V levjem brlogu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamsa Mija. — Ob ravniku. — Zadnji lov na sužnje. — Ljubite svoje sovražnike. — Na seribah. — Ugnan. Vseh 12 knjig.....\$3.50

V CARDILLERAH (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebina: — Gran Chaco. — Puščavnik. — Lov na Sendadora. — Božja sodba. Vse 4 knjige.....\$1.50

V GORAH BALKANA (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebina: — Kovač Šimen. — Zaroča z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige.....\$1.50

WINNETOU (12 knjig) s 1753 stranmi s slikami. Vsebina: — Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-Či, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetou smrt. — Winnetou oporoka. Vseh 12 knjig.....\$3.50

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU (4 knjige) 624 strani s slikami. Vsebina: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjev farmi. — Dvoboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige.....\$1.50

ŽUTI (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebina: — Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige.....\$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, kateregakoli romana je cena 45c. Zato se priporoča, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki ceneje, kakor pa če bi jih posamez naročali. Z vsakim naročilom je poslani potrebni znesek. Po C. O. D. knjig ne pošljamo, razven če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Kam se vojna nagne, je negotovo. Precej pa je znamenj, da pride vzhod, Balkan, na vrsto kot vojno polje. Italija koplji vojaštvo na jugoslovanski meji, prišlo je tudi že do raznih incidentov. Nemčija ima baje v Gradcu zbranih do 150 tisoč vojakov, še več pa na ogrski meji. Nemčija je menda v glavnih mestih na Balkanu, vsaj v Bukarešti in Beogradu, zadržala, da ne preti nobene nevarnosti od njene strani, ampak saj danes vsakdo ve, koliko je dati ne besede.

Vrhu tega pa ima tudi Anglija svoje namene. V Palestini je velika armada, Turčija je na strani aliirancev. Poroča se, da že zdaj pošilja Turčija dosti vojaštva na grško in bolgarsko mejo. Rusija nekaj zbira ob Karpatih in ob Crnem morju.

Tako te dni. Izgleda, da bo igrala važno vlogo, ako pride do nekaj konkretnega, Bolgarija. Da je Jugoslavija bolj na strani aliirancev, je naravno. O Bolgariji je še dvomljivo, kam bi se nagnila. Baje snubijo z vso vnmemo v Sofiji Nemci in Angleži. Bolgari so z Rusi vred zagonetni. V Sofiji so že protestirali zoper turško vojaštvo na meji, in to kaže, da stara ljubezen do Nemčije še ni izginila. V zadnji vojski se je Bolgarija postavila na nemško stran in izgubila. Ali misli zdaj pridobiti? Menda je nekaj — rusofilstva med Bolgari, ali kaj, ko sta Stalin in Hitler — prijatelja, in se ne ve, kaj bi Rusija rekla, če začne bliskati na Balkanu? Ne vem, če bi Bolgarija sploh mogla kaj pričakovati, če zmaga Nemčija, ker Nemčija bo sama vse pograbila. Ako pa zmaga Anglija, in se Bolgarija odloči za Nemčijo, doživi ponoven poraz.

Po polomija na Norveškem se zapazi v angleški javnosti, ki obsega tudi amerikansko, neka izprememba v ocenjevanju Hitlerjevih zmoglosti. Do zdaj je veljalo, da je n. pr. Mussolini nekaj nekega ženija, Hitler le nekaj nekega gobcača. Ko pa je Hitler raztrgal v verseillesko pogodbo, pograbil Avstrijo, potem pogoltnil Sudete in še vso Čehijo s Slovaško vred, vzol Memel, podrl Poljake... so začeli govoriti, da je le tudi v Hitleru ne-

kaj nekega ženija, ampak precej tudi nekega norca. Zdaj, ko je blisknil na Norveško in Angležem župo hudo zasolil, se je pričel precejšen preobrat v presojuju Hitlera.

Res da je bila nemška javnost radi poraza v zadnji svetovni vojski duševno razpoložena slediti Hitleru, ko jim je obljuboval — rešitev, ampak dejstvo, da mu sledi skoroda slepo prav vsak Nemeč brez izjeme, komunist in katoličan — dokazuje, da mora biti v Hitleru res tudi precej neke izredne ženjalnosti. In treba bo najboljših možganov, ako se hoče Hitlera zaježiti, ustaviti na nadaljnem pohodu.

Tako angleško-amerikanska javnost po najnovejših dogodkih. Debata v angleškem parlamentu pokazuje na isti preobrat.

ŠAH V SREDNJEM VEKU

Srednjeveški šah se je v vsakem oziru razlikoval od sodobne šahovske igre. Predvsem je bila čisto drugačna, že sama otvoritev igre. Ker so imele v tistem času figure večinoma mnogo manjši "akcijski radij" (kraljica je smela preskočiti samo eno polje v stran, lovec pa vsako tretje polje v stran) je težila igra že takoj v začetku proti sredini, da bi se tako prihranilo na času. Igralec z belimi figurami je imel pravico na 12 zaporednih potez in je smel po mili volji razmestiti svoje figure. Na to je imel isto ugodnost igralec črnih figur. Ne eden ne drugi pa nista smela v tem uvodnem toku igre prestopiti črte, ki razpolavlja šahovnico in tudi ne napovedati nasprotnemu kralju šaha. Potem se je razvijala igra okrog sredine, vendar pa ni prišlo nikdar do večjih žrtev, ker so bile figure, kakor že povedano, manj gibljive in zaradi tega igralci prisiljeni na "pozicijsko" igro.

PREJELI SMO V RAZPRODAJO

TRU-VUE

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo stane 80c
Filmi vsak po.....35c

Knjigarna "AMER. SLOVENEK"
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po smernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4000-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in preprčajte se!